

Quick scan ecologie

Harmen Vosweg te Laren

4 februari 2020

Samenvatting

Voor de percelen omsloten door de Harmen Vosweg, Lingenskamp en 2^e Ruitersweg worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Binnen de percelen staat een woonhuis met opstallen en erf, is een paardenweitje en een speelveld aanwezig. De bedoeling is dat de aanwezige gebouwen worden gesloopt om ruimte te maken voor woningbouw.

Onderzocht is of er een effect op beschermde natuurwaarden kan ontstaan.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat voor het woonhuis vleermuizen en huismus niet op voorhand zijn uit te sluiten. Voor beide soorten is afdoend onderzoek noodzakelijk. Er is mogelijk een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Door de ontwikkelingen zal de depositie van stikstof toenemen. Een berekening van de depositie van stikstof is uitgevoerd. Er wordt geen verhoogde depositie veroorzaakt. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig. Er moet rekening worden gehouden met de ligging ten opzichte het Natuurnetwerk Nederland.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

7 - Analyse

9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Laren
Projectnummer	19.125
Datum	4 februari 2020
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	M. Nieuwhoven
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor de percelen omsloten door de Harmen Vosweg, Lingenskamp en 2^e Ruitersweg worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Binnen de percelen staat een woonhuis met opstallen en erf, is een paardenweitje en een speelveld aanwezig. De bedoeling is dat de aanwezige gebouwen worden gesloopt om ruimte te maken voor woningbouw.

Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 13 mei 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland (rood) t.o.v. de locatie (groen).

De perceel aan de Harmen Vosweg is gedeeltelijk bebouwd met een woonhuis en bijgebouwen. Verder is een paardenweitje en een speelveld aanwezig. Langs twee zijden van de percelen is een rij hoge oude bomen c.q. een houtwal aanwezig. Aan de noordzijde ligt een akker. De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand en buiten de bebouwde kom. Het Eemmeer en zuidoever Gooimeer ligt op ruim 5 km, Het Naardmeer ligt op 6,6 km. Gebieden die binnen het – beschermde – natuurnetwerk Nederland vallen liggen aan de overzijde van de Lingenskamp.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 13 mei 2019 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 13 mei 2019 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Uit de meldingen blijkt dat in het dorp de huismus bekend is en dat ter hoogte van de Tafelbergheide een waarneming van de laatvlieger is gemeld. Opvallend is het ontbreken van de gewone dwergvleermuis. Zeer waarschijnlijk is dat een waarnemers-effect.

Vegetatie en planten

Langs het Lingskamp is een houtwal aanwezig met volgroeide zomereiken (*Quercus robur*). De houtwal is hol en mist een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag. Op het erf, het paardenweitje en de speelplek zijn voornamelijk grassen en cultivars aanwezig. Langs de Harmen Vosweg staan grote bomen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten omdat een geschikte standplaats ontbreekt.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Het complex en vooral het woonhuis is daarom nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van openingen die naar geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen leiden. Er zijn aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vleermuizen. Vooral onder het dak zijn openingen waarachter een verblijfplaats kan zitten.

Potentiële vliegroutes en foeragegebieden

De houtwal en de laan zijn geschikte vliegroutes c.q. jachtgebieden voor vleermuizen. Gelet op de omgeving zal er geen sprake zijn van een essentieel jachtgebied.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn noodzakelijk, bijvoorkeur blijft de functie behouden.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen het onderzoeksgebied is er een redelijke kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is uit te sluiten vanwege het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In het pand zijn geen openingen aanwezig die naar een verblijfplaats kunnen leiden voor de gierzwaluw. De aanwezigheid van huismus kan niet op voorhand worden uitgesloten, deze kunnen via de dakgoot onder het pannendak komen.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels vrij groot. In de omgeving zijn geschikte nestplekken voor deze vogels aanwezig.

Herpetofauna en vissen

Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het perceel, of binnen de invloedssfeer. Watergebonden soorten worden daarom niet verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocatie binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 13 mei 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en huismus in het pand met niet is uit te sluiten. De andere beschermde soorten (gierzwaluw) zijn uiterst onwaarschijnlijk – er geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Voor de vleermuizen en de huismus is een afdoend onderzoek noodzakelijk.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecoloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecoloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim vijf kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen sloop van een woning en nieuwbouw van woningen. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Het

Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan. Rood = kruiden- en faunarijke akker, groen is dennen-, eiken, beukenbos.

Eemmeer en de zuidelijke Gooimeeroevers zijn echter niet stikstofgevoelig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is uit voorzorg uitgevoerd. De uitkomst is dat er geen verhoogde depositie wordt veroorzaakt. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen eveneens worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op zeer korte afstand van het perceel. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voorplan, wordt een effect niet op voorhand uitgesloten. De akker naast de Lingenkamp heeft de ambitie voor kruiden- en faunarijke akker gekregen. De houtwal is als dennen-, eiken- beukenbos benoemd.

Voor de akker geldt dat hier geen materiaal mag worden opgeslagen en dat er geen verlichting mag komen. Voor de houtwal – die ligt binnen het plangebied – wordt geadviseerd een beheer- en herstelplannetje op te stellen.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de percelen omsloten door de Harmen Vosweg, Lingenskamp en 2^e Ruitersweg worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Binnen de percelen staat een woonhuis met opstallen en erf, is een paardenweitje en een speelveld aanwezig. De bedoeling is dat de aanwezige gebouwen worden gesloopt om ruimte te maken voor woningbouw.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 13 mei 2019 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat voor het woonhuis vleermuizen en huismus niet op voorhand zijn uit te sluiten. Voor beide soorten is afdoend onderzoek noodzakelijk. Er is mogelijk een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Door de ontwikkelingen zal de depositie van stikstof toenemen. Uit voorzorg is een berekening uitgevoerd van de depositie. Gebleken is dat er geen verhoging wordt veroorzaakt. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Er moet rekening worden gehouden met de ligging ten opzichte het Natuurnetwerk Nederland.

Bij de verdere ontwikkeling van de woningen zal rekening moeten worden gehouden met de aanwezige natuurwaarden, De houtwal moet worden bewaard en versterkt. En de bouw van de woningen mag geen effect hebben op het aanliggende natuurgebied.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl